

GILL PAULOVÁ

PROKLETÍ HROBKY

 metafora

Příběh ženy, která jako první vstoupila do hrobky faraona.

Lady Evelyn Herbertová, krásná a oblíbená dcera lorda Carnarvona, se měla především výhodně vdát. Ona však toužila po něčem jiném. Opustila svět bálů a sňatků z rozumu a spolu s otcem se vydala do egyptské pouště v naději, že se stane archeoložkou a bude pracovat po boku Howarda Cartera.

V roce 1922 tam prožila podle vlastních slov „nejskvělejší okamžik v životě“, když jako první vstoupila do právě objevené Tutanchamonovy hrobky. Od onoho dne však její život nabral temnější směr. Série tragédií v jejím okolí, která následovala, ji nezlomila, dala ovšem vzniknout mýtu o faraonově kletbě, který ji v různých podobách provázel po celý život.

Zestárlá Eve se po mrtvici v roce 1972 rozpomíná na události z mládí. Částečně jí v tom pomáhá i egyptská archeoložka pátrající po osudu artefaktů z Tutanchamonovy hrobky. Co když ale její otázky nejsou tak nevinné, jak se zdají? Dokáže milující manžel chránit Eve až do konce?

„Příběh lady Evelyn Herbertové postupně rozkrýváme spolu s ní, zatímco se snaží probrat prázdnými místy ve svých vzpomínkách a snaží se přijít na to, kým vlastně je, před očima se nám odvíjí fascinující vyprávění plné objevů, dobrodružství, tragédií a emocí. Skutečně poutavý román, který vás uhrane!“

– Eliza Knight, bestsellerová autorka

„Vynikající autorka historické fikce Gill Paulová po knize Jackie a Maria přichází s dalším románem, který vás uchvátí a nedokážete jej odložit.“

– Library Journal

GILL PAULOVÁ

PROKLETÍ HROBKY

V METAFOŘE DOSUD VYŠLO:

Jackie a Maria

GILL PAULOVÁ

PROKLETÍ HROBKY

Příběh ženy, která jako první vstoupila
do hrobky faraona

Přeložila Dina Podzimková

metafora

Upozornění pro čtenáře a uživatele této knihy

Všechna práva vyhrazena. Žádná část této tištěné či elektronické knihy nesmí být reprodukována a šířena v papírové, elektronické či jiné podobě bez předchozího písemného souhlasu nakladatele. Neoprávněné užití této knihy bude trestně stíháno.

Tato kniha je fiktivní dílo. Zmínky o skutečných lidech, událostech, institucích, organizacích nebo místech mají sloužit jen k navození dojmu autenticity a jsou smyšlené. Veškeré ostatní postavy, stejně jako všechny události a dialogy, jsou plodem autorčiny představivosti a **nesmějí být chápány jako skutečné.**

Copyright © Gill Paul, 2021

Translation © Dina Podzimková, 2022

Czech edition © Grada Publishing, a. s., 2022

All rights reserved

ISBN 978-80-7625-674-3 (ePub)

ISBN 978-80-7625-673-6 (pdf)

ISBN 978-80-7625-236-3 (print)

*Pro Karen Sullivanovou,
vynikající vydavatelku a nejlepší přítelkyni*

KAPITOLA JEDNA

Londýn

červenec 1972

Eve pootevřela oči a spatřila starého muže sedícího pár metrů od ní. Měl šedivé vlasy, které mu po obou stranách ustupovaly z čela, takže zůstal jen chomáč uprostřed. Znovu oči zavřela a sledovala neostré tvary, které jí tančily v zorném poli.

Když víčka opět zvedla, muž byl stále na místě. Za ním rozeznávala bílou místnost a obdélníkovou siluetu okna.

„Jsi zpátky,“ pronesl přidušeně, jakoby zalykavě.

Pokusila se na něj zaostřit a zamrkala proti světlu. Oči za brýlemi s kovovými obroučkami měl zarudlé. Byl oblečený v obleku a měl kravatu. Sklouzla pohledem dolů a uvědomila si, že ji drží za ruku. Ta ruka byla tedy přinejmenším spojená s paží vedoucí k jejímu tělu, takže musela být její, ona ji ale necítila a nedokázala přimět prsty k pohybu. To nebylo dobré.

„Mělas jednu z těch tvých chviliek, drobkou,“ řekl. „Jsi v nemocnici. Už jsi tu párkrát byla a vždycky se rychle sebereš, takže jsem si jistý, že se ti to povede i tentokrát.“ Měl roztřesený hlas. Zřejmě předtím plakal.

Rozhlédla se kolem. Ve druhé ruce měla zapáchnutou jehlu, od níž vedla hadička k sáčku s čirou tekutinou, pověšenému na kovovém stojanu. Vzpomněla si, že podobnou už někdy dřív měla.

Kdo je ten muž? Její otec? Zamračila se. Neměla pocit, že je to ta správná odpověď. Lékař to být nemůže, protože nemá bílý plášť. Možná je to její manžel.

„Ma...“ chtěla říct, ale slovo jí z úst nevyšlo. Na to si také vzpomínala. Musela mít... jak se jmenuje? Mozkovou příhodu. Divný výraz. Příhoda by měla být milá, třeba něco, co zažijete se psem nebo s koněm, ale ty, které mívala ona, byly kruté. Připravovaly ji o kousíčky mozku, které se ne vždycky vrátily.

Ten muž je její manžel, už si vzpomněla. A jmenuje se Brograve. Sir Brograve Beauchamp. Říkal, že po předchozích záchvatech byla zase jako rybička, ale byla to lež. Vybavovala si ty úmorné týdny rehabilitací, kdy s ní lidé jednali jako s dítětem. Musela se naučit znovu mluvit a chodit, a když se potom vrátila domů, pokaždé se cítila o něco méně sama sebou, jako by ji někdo připravil o kousek její osobnosti.

Zavřela oči, vyčerpaná pomyšlením na všechnu tu těžkou práci, která ji čeká, a upadla do mátožného spánku.

* * *

Brograve opustil oddělení pět minut před šestou. Jejich dcera Patricia na něj bude v šest hodin čekat venku a stát tam na žluté čáře. Kdyby se opozdil, někdo z obsluhy parkoviště by ji vyzval, ať jede dál. Tentokrát měl pro ni alespoň dobré zprávy – že Eve nabyla vědomí. Trvalo to téměř dva dny. Zastavil se, aby se vysmrkal, a před vstupem do skleněných otáčivých dveří si nadzvedl brýle a osušil oči.

„Díky bohu!“ prohlásila Patricia, když ho vyslechla. „Mluvil jsi s doktorem? Co bude dál? Kdy začnou s logopedickou terapií? A s fyzioterapií?“

Vždycky tak netrpělivá, přesně jako její matka, pomyslel si Brograve. Dovolil si pousmání. „Až si budou myslet, že je připravená. Víš, jak to chodí.“

„Zítřa tam zajdu s tebou. Díky bohu, že je vzhůru. Poznala tě?“

„Myslím, že ano,“ odpověděl. „Doufám.“

„Mimochodem, stavila jsem se u tebe v bytě. Zalila jsem kytky a vyzvedla poštu. Bylo tam pár dopisů přeposlanych z Framfieldu. Všechny jsou na zadním sedadle.“ Hodila blinkr a zařadila se do provozu.

Brograve se otočil a spatřil hromádku korespondence. Zkusil se pro ni natáhnout mezi sedadly, ale zastavilo ho bodnutí v dolní části zad. Dopisy počkají, dokud nebude u Patricie.

„Měl bych se přestěhovat domů, abyste s Michaellem měli soukromí,“ řekl.

„Nesmysl, tati. O tom nechci ani slyšet. Zůstaneš s námi, dokud máma nebude připravená na propuštění z nemocnice. Víš, že se o sebe neumíš pořádně postarat.“

Neumím? pomyslel si. *To je nespravedlivé.* „Uklízí a pere mi paní Jarroldová a jsem si jistý, že by mi tam nechala i připravenou večeři.“ Odmlčel se. Jíst sám před televizí, to nebyla nijak lákavá myšlenka. Představil si sám sebe, jak myje nádobí a pak si dává panáka whisky u zpráv v deset, a bylo mu z toho smutno. Ne, asi ještě chvíli zůstane u Patricie a Michaela, pokud ho tam budou chtít.

Seděl u jejich kuchyňského stolu a otevíral dopisy a Patricia připravovala večeři. Byl tam účet za elektřinu, výpis z účtu, vstupenky na nadcházející večeři v Dolní sněmovně... Jeden z dopisů pro Eve měl egyptskou známku a byl adresovaný do venkovského domu ve Framfieldu, který před rokem prodali. Chvíli váhal a pak ho otevřel.

„Vážená lady Beauchampová,“ stálo na začátku. Záhlaví dopisu odkazovalo na univerzitu v Káhiře a pod ní bylo připsáno: „Dr. Ana Mansourová, fakulta archeologie.“ Prolétl psaní očima.

Před nedávnem jsme na nalezišti v Sakkáře objevili hrobku starověkého Egyptana jménem Maja. Jak jistě víte, jeho úkolem bylo dohlížet na pohřební přípravy několika králů z osmnácté dynastie. Zanechal po sobě podrobné poznámky na papýru, které se v současné době překládají v našem oddělení.

Nejde nám do hlavy, že mezi předměty, které Maja podle svých slov zanechal v Tutanchamonově hrobce, a katalogem z vykopávek, které ve dvacátých letech 20. století prováděl Howard Carter, je několik zásadních odlišností. Protože jste jediná dosud žijící osoba, která byla při otevírání hrobky přítomna, velice bych ocenila možnost položit Vám několik otázek. Přiletím do Londýna, jakmile se Vám to bude hodit.

Brograve dopis odložil a poškrábal se na čele. Věděl, že před poslední mrtvicí by Eve s doktorkou Mansourovou s radostí pohovořila. O egyptologii toho celkově věděla hodně a o objevení Tutanchamonovy hrobky v roce 1922, které finančně zaštitoval její otec, zesnulý hrabě z Carnarvonu, dokázala mluvit velice zasvěceně.

Co ale doktorka Mansourová myslela těmi „odlišnostmi“? Po třech tisíciletích se záznamy nikdy nemohou shodovat. Nebyl snad hrob v dávných dobách několikrát vykraden? A v roce 1922 si každý vzal nějaký suvenýr. Pomyšlel na zlatou krabičku, kterou si na památku nechala Eve – smradlavý starý krám s nějakou starověkou masťou. Ta se v Howardově katalogu jistě neobjevila.

Jak má na ten dopis odpovědět? Podíval se na datum a uvědomil si, že byl napsaný v dubnu – před třemi měsíci. Není žádný spěch. Akademické výzkumy se obvykle táhnou celé roky. Počká, až na tom Eve bude lépe, a potom může odpovědět sama.

KAPITOLA DVĚ

Londýn

červenec 1972

Do pokoje přiběhla sestra, aby Eve vyměnila plastový sáček připevněný ke katétru a druhý, plný jantarově zbarvené moči. Další dvě ji přišly umýt, převalily ji na bok, potom na druhý, jako flák hovězího, které se připravuje k nedělnímu obědu. Masírovaly jí nohy a chodidla a plácaly ji do nich, aby povzbudily krevní oběh, a Eve byla vděčná, že ta plácnutí cítí. Jedinou částí těla, kterou necítila a již nemohla hýbat, byla pravá ruka, necitlivá a neužitečná jako leklá ryba.

Uprostřed dopoledne přišla terapeutka, aby ji naučila polykat. Eve ve svém věku jedenasedmdesáti let polykala zcela bravurně, teď se ale zdálo, že její hrdlo zapomělo, jak se to dělá. Žena jí dala lžičku čehosi, co strukturou a chutí připomínalo řídké lepidlo na tapety, a řekla jí, aby to nechala sklouznout na zadní část jazyka a pak si z obou stran masírovala krk těsně pod čelistní kostí, dokud nepolkne. Eve se rozkašlala a zakuckala, žena ji naklonila dopředu a bouchla ji do zad a pak začaly znovu. Když skončily, Eve bolelo v hrdle, slíbila ale, že bude cvičit dál. Dokud to nezvládne, nedovolí jí pořádné jídlo.

Doufala, že s logopedií začnou hned, ale místo toho jí terapeutka – stejná jako minule, živá a přátelská dívka jménem Katie – přinesla tabulku s abecedou, jakou mívají

děti, když se učí číst. Mohla komunikovat tak, že ukazovala na jednotlivá písmena, ale bylo to přílišně pomalé.

„Jak... jméno dcery?“ hláskovala. Úplně se jí to vypařilo z hlavy a Eve nechtěla ranit její city, až za ní přijde na návštěvu.

„Vaše dcera se jmenuje Patricia a máte dva vnuky, Simona a Edwarda.“

To Eve věděla. Dokázala si je vybavit. Pohledné a dobře stavěné chlapce se slunečnou povahou. Byli díky bohu vysocí po Brograveovi – on měřil sto třiadevadesát centimetrů, zatímco ona byla se svými sto padesáti čtyřmi millicky. Právě proto jí Brograve říkal „drobku“. Byla nadšená, že si toho dokáže vybavit tolik.

„Zkuste vyslovit své jméno,“ nabádala ji Katie. „Ííí-v.“ Vyslovovala s přehnanými pohyby rtů.

„Ííí,“ dostala ze sebe Eve, ale hláska *v* se někde ztratila. Prudce poklesla na duchu. Zdálo se, že tentokrát začíná z hodně nízkého výchozího bodu.

Po odchodu sester, ale ještě předtím, než přišel Brograve, Eve zašátrala ve skříňce u postele po brýlích na čtení, usadila si je na nos a pak se natáhla po zalaminovaném papíru se zdravotnickými pokyny, který tu nechal někdo z personálu. Nehlasně vyslovovala jednotlivá slova a prstem sledovala řádek: „Orofaryngeální vzduchovody by se měly používat u pacientů v bezvědomí, protože podněcují dávicí reflex.“ Přečetla celou stránku a pak se slova pokusila vyslovovat nahlas. Bylo to přílišně pomalé, ale vytrvala.

Když byla Eve malá, všichni si ji dobírali kvůli její upovídanosti – a v dospělosti vlastně také. Patřila k těm, kteří se životem promluví. Kdyby to bylo nutné, dokázala by žít bez pravé ruky, zvládla by po zbytek života dokonce i invalidní vozík, ale bez řeči by se obejít nemohla.

* * *

Brograve vzal odpoledne do nemocnice album s fotografiemi. Sestavil ho po její předminulé mrtvici a střídaly se v něm záběry rodiny a přátel z průběhu let, které měly stimulovat Eveinu paměť. Uvědomoval si, že na ni nesmí spěchat – to mu doktor zdůrazňoval – potřeboval si ale ověřit, že poškození mozku není příliš rozsáhlé. Možná bude mít pár prázdných míst, ale pokud si na většinu věcí vzpomene, pokud to bude stále ta chytrá a zábavná Eve, tak na to ostatní se může počkat.

Když přišel, Eve se křivě pousmála, pravá strana úst zůstala nehybná. „Hoj,“ pozdravila ho, on ji políbil na rty a pak si přitáhl židli k posteli.

„Sestra mi dala tuhle abecední tabulku, kdybychom ji náhodou potřebovali,“ řekl jí. „Doufám, že mě nebudeš nutit, abych veškerou konverzaci obstarával sám. Co bych proboha říkal?“

„J-o?“ zeptala se Eve nahlas a pak pomocí tabulky vyhláskovala „promiň“.

„Vždyť se nemáš za co omlouvat, proboha. To *já* se omlouvám, že jsem u toho nebyl. Vrátil jsem se z procházky a našel tě v bezvědomí. Mohlas tam ležet klidně hodinu.“

Když si vzpomněl na ten hrůzný okamžik, otrásl se. Eve ležela zhroucená tváří dolů na kuchyňském stole a dýchala hlučně a rachotivě; doktor mu vysvětlil, že se tomu zvuku říká chroptění. Brograve zařadil nejvyšší rychlost: otočil jí hlavu ke straně, aby se jí lépe dýchalo, zavolal záchranku a potom telefonoval Patricii, a při tom všem mu srdce bušilo, jako by chtělo vyskočit z hrudi. Ruce měl vlhké a v uších mu hučelo. Otevřel vchodové dveře, aby se záchranáři dostali dovnitř, kdyby před jejich příjezdem zkolaboval. I tak ale byl, když se objevili, dostatečně při smyslech, aby jim popsal Eveinu anamnézu: řekl jim, že od vážné nehody v roce 1935 má Eve sklon k mrtvicím a že se v minulosti léčila v Nemocnici u svatého Jiří v Tootingu.

Z předchozích mrtvic se Eve vždycky poměrně rychle vzpamatovala – trvalo to pár hodin, nanejvýš den. Lékař ho varoval, že tentokrát to trvalo déle a poškození může být větší. Možná se jí plně nevrátí všechny schopnosti. Brograve si nemá dělat moc velké naděje.

To neznáte mou ženu, pomyslel si. Existuje-li sebemenší možnost plného zotavení, Eve to dokáže.

A tady je, sedí v posteli a usmívá se na něj polovinou obličeje. Řekl jí, že zůstane u Patricie, protože to má od ní blíž do nemocnice. A že ji Patricia přijde pozdravit, až pro něj přijede, ale že ji nechtějí unavit. Kluci posílají pozdravy.

Eve se usmála. „Edwa... Si-mon.“

„Edward a Simon. Výborně!“

Ukázala na sklenici s vodou u postele a on jí ji přidržel, pomohl jí napít se a sledoval, jak si masíruje krk, aby dokázala polknout.

„Chce se ti prohlížet fotky?“ zeptal se a zvedl album vázané v modro-zeleném tartanu Černé hlídky, které jí před pár lety někdo daroval k narozeninám. Eve nakupovala dárky k narozeninám pro desítky přátel, nikdy nezapomněla, kdy kdo slaví, a vybírala je s velkou péčí, a tak když v srpnu přišly její vlastní narozeniny, zaplavila ji vždy úplná lavina balíčků, a to i teď, když jí bylo přes sedmdesát a někteří z přátel už byli po smrti.

Otevřel album na první stránce. Hrabě z Carnarvonu tam stál před hlavním vchodem do zámku Highclere, s puškou v ruce a třínohou teriérkou Susie po boku.

„Paps,“ pronesla Eve zcela zřetelně – tak říkávala svému otci. Přejela prstem po kamenném zdivu nade dveřmi a pomocí tabulky vyhláskovala „Ung je serviray“. Bylo to rodové motto, které tam bylo vyryté a znamenalo „Budu sloužit jedinému“.

Brograve se zachvěl. Na tohle si vzpomenout! „Velmi působivé,“ poznamenal. „Rozhodně to máš v hlavě v pořádku, vid', drobku?“

„Do-fám,“ vypravila ze sebe.

Otočil list na oslnivou fotografii Eveiny matky, hráběnky z Carnarvonu, ve velké večerní a s tíarou usazenou ve tmavých vlasech. Vypadalo to, jako by byla v salonu nádherného městského domu v Mayfairu, na Seamore Place číslo jedna, v domě, který zdědila po svém kmotrovi Alfredu de Rothschildovi.

„Ma-má,“ vyslovila Eve zcela zřetelně.

Většinou se jí říkalo Almina, pomyslel si Brograve. Nebyla právě dobrá matka. On i Eve byli jako rodiče přesvědčení, že je správné, aby s dcerou trávili čas, učili ji a vychovávali, zatímco Almina přenechala výchovu Eve a jejího bratra Porchyho chůvě a zájem o ně projevila, až když přišel čas, kdy měli vstoupit do manželství. Později v životě Almina spoléhala na Eve – jak emočně, tak i finančně –, a to až do své smrti před pouhými třemi lety. Stačí říct, že v rámci příbuzenstva nebyla Brograveovou favoritkou.

Na další stránce byla fotografie Porchyho ze svatby s jeho první manželkou Catherine Wendellovou. Eve se na ni dlouho dívala a pak beze slova otočila stránku. Prolétla listy se snímkem svých tří nejbližších kamarádek Maude, Emily a Lois a Brograve nedokázal posoudit, jestli si je vybavuje, nebo ne. Nechtěl, aby měla pocit, že je to nějaký test. Koneckonců si vzpomněla na rodové motto.

„Tyhle čilé chlapíky poznáš,“ řekl jí, když došla na stránku, kde byli vyfocení jejich dostihoví koně Miraculous a Hot Flash. Eve koně milovala. Na zámku Highcleare vyrůstala v sedle a od útlého dětství se v něm proháněla po pěti tisících akrech tamního panství. „Pamatuješ, jak Hot Flash omráčil celý St. Leger při kurzu osm ku jedné? Křičela jsi, až jsi z toho ochraptěla. Ještě pár dní potom jsi měla nakřáplý hlas.“

Podíval se jí do očí a uviděl v nich zmatek. Nevěděla, o čem mluví, a to ji rozrušilo. Rychle otočil list.

Další byla zrnitá černobílá fotografie z Egypta. Podle feluky v popředí a několika palem na protějším břehu poznal Nil, ale nedokázal přijít na to, kde byl snímek pořízen.

„Luxor,“ hláskovala Eve na tabuli. „Pohled ze Zimního paláce.“

„Aha, tam jsem byl jen pár nocí,“ řekl Brograve. „Ale tys tam strávila tři zimy, že? Muselas to tam znát jako své boty.“

Eve vsunula prst pod fotografii a uvolnila ji z růžků. Zadívala se na obrázek, pak zvedla oči a usmála se.

„Je...“ řekla a přidala slovo, které nedokázal rozluštit. „Nech...“ pokusila se zformulovat další slovo a námahou svařtila čelo.

„Chceš si ji nechat?“ uhodl Brograve a ona přikývla. „No jasně, že můžeš! Je to tvoje fotka. Pravděpodobně ji pořídil tvůj otec.“

Potom album odložil, posadil se, hladil ji po zdravé ruce a vyprávěl jí epizodu ze seriálu *Dixon of Dock Green*, na kterou se předešlý večer díval s Patricií a Michaellem. Sestřička ji přišla nakrmit jakousi příšerně vypadající kaší a Eve se k němu otočila a udělala komický obličej. Rozhodně byla sama sebou.

Když ale Brograve později v noci ležel v posteli, doléhaly na něj starosti. Matka, otec a Egypt, to byly jediné snímky, na které reagovala. Znamenalo to, že jí ty ostatní nic neříkaly? Nebo byla jen moc unavená, aby se k nim vyjádřila?

Kromě toho sledoval její tvář, když do místnosti vstoupila Patricia, a neviděl tam ani záblesk poznání. Než dcera mávající kyticí růžových růží došla k posteli, Eve nasadila křivý úsměv na uvítanou, ale Brograve si byl docela jistý, že své dítě nepoznala. A to bylo nevyřetitelně smutné.

KAPITOLA TŘI

Luxor

listopad 1919

Když Brograve odešel, Eve se zadívala na fotografii Luxoru. To místo jí připadalo stejně známé jako manželova tvář, ale od doby, kdy ho navštívila, musely uplynout celé věky. Vzpomněla si, že když tam byla poprvé, bylo jí osmnáct. Cestovala s rodiči a dvěma komornými nejprve vlakem do Paříže, pak dalším do Marseille a odtud parníkem přes Středozemní moře do Alexandrie. Matka zamířila rovnou do Káhiry, protože milovala společnost vystěhovalců, kteří tam žili, ale Eve s její komornou vzal Paps s sebou do Luxoru. *Jak jenom se ta komorná jmenovala?* Nedokázala si vzpomenout.

Paps uchovával na zámku Highclere sbírku egyptských ozdob už v době, kdy byla Eve ještě úplně mrně, a jí se nesmírně líbilo, když si je mohla prohlížet a představovat si životy faraonů, kteří je v dávných dobách nosili. Bratra Porchyho to nezajímalo, proto to byl pro ni zpočátku především způsob, jak si vydobýt trochu času, kdy měla milovaného Papse jen pro sebe, ale čím byla starší a čím víc toho o egyptologii přečetla, tím víc rostlo její odhodlání tu zemi navštívit. „Až budeš starší!“ odbývali ji rodiče – a pak se jí do cesty postavila válka, takže místa, o kterých tak dlouho snila, poprvé spatřila až v listopadu 1919.

Přijeli v noci pod sametově černou oblohou posetou zářícími bílými hvězdami. Když Eve stála na nástupišti a dívala se vzhůru, prolétli kolem dva netopýři a na zlomek vteřiny zaclonili světlo. Osly tažený povoz je odvezl z nádraží do hotelu Zimní palác, kde se přihlásili a byli uvedeni do apartmá. Eve padla rovnou do postele, spala ale jen pár hodin a probudila se, jakmile začalo kolem okrajů závěsů dovnitř pronikat světlo.

Rozhrnula je, pak rozevřela těžké dřevěné okenice a překvapením zalapala po dechu. Řeka Nil byla v tak těsném sousedství, že by do ní mohla z úzkého balkonu pokoje ve třetím patře hodit botu. Nenapadlo ji, že budou tak blízko. Voda měla ten nejsytější odstín modré, jako průzračné safíry třpytící se v ranním světle. Na protějším břehu stály ježaté zelené palmy a nízké bílé domky na pozadí červenavě zlatých kopců, o nichž věděla, že mezi sebou svírají Údolí králů. Byl to nejúchvatnější okamžik jejího dosavadního života.

Na balkoně stála proutěná židle, a tak si oblékla hedvábný župan a posadila se ven, aby se pokochala výhledem. Po vodě se překvapující rychlostí míhaly drobné lodky s bílými plachtami a vzduch byl plný zvuků: obchodníci nabízející zboží, hýkající oslík, vůz rachotící okolo. Dokonce i takhle brzy – na hodinách na krbové římse viděla, že je teprve půl sedmé – bylo na břehu rušno.

Ještě nebylo horko, ale vzduch byl vlhký, se sladkou květinovou vůní, již překrýval jiný, zatuchlejší pach, který jí připomínal ucpanou kanalizaci. Na stromě štěbetaly desítky šedivých ptáků se žlutou náprsenkou a pak se náhle zvedly a v záplavě křídel se vznesly vzhůru, tak blízko, že na tvářích cítila rozvířený vzduch. Eve je sledovala, zkrřížila ruce a chytla se za paže. Byla si bez nejmenší pochybnosti jistá, že si Egypt zamiluje.

* * *

Howard Carter přišel do hotelové recepcy v osm hodin ráno v plandavém obleku, který vypadal jako ušitý ze starých pytlů od brambor, a slaměném klobouku obtočeném černou stuhou. Eve ho s nadšeným vypísknutím spěchala přivítat.

„Koukni! To jsem já! Nemůžu uvěřit, že jsem konečně v Egyptě!“

Howarda znala od svých šesti let. Jezdával do Highcleru a přivázel s sebou artefakty, které zakoupil pro lorda Carnarvona, a Eve ho pokaždé odchytila a snažila se ho ohromit vědomostmi z egyptologie. Ty tehdy spočívaly ve schopnosti odříkat v chronologickém pořádku všechny krále a jejich dynastie a v encyklopedické znalosti otcových pokladů.

Howard jí doporučoval knihy, z nichž by si mohla doplnit znalosti, a vždycky si udělal čas a popovídal si s ní. Nejraději na něm měla, že s ní nikdy nemluvil jako s dítětem, ale na otázky jí odpovídal jasně a věcně. Její matka říkala, že „nemá žádné způsoby“ a neprojevuje „náležitou úctu k těm, kdo jsou nad ním“. Ale pokud Eve mohla posoudit, choval se ke všem stejně, k mladým i starým, rodině i služebnictvu, a to se jí líbilo.

„Dáme si snídani?“ zeptal se Paps, ale Howard trval na tom, aby se hned vydali do údolí, protože po půl dvanácté bude na pobyt venku už příliš horko.

Následovali ho přes bujné hotelové zahrady a dolů po několika schodech na břeh řeky. Přistoupil k několika chlapíkům s tmavě hnědou pletí a promluvil na ně arabsky, pak se otočil k nim a pokynul jim.

„Vaše první cesta ve feluce,“ řekl Eve a při nástupu ji chytil za paži, aby ji přidržel. „Egyptané jsou rození lodníci. Umí s nimi plout po i proti proudu nebo z východního břehu na západní a naopak, ať už vítr fouká kamkoliv.“

Rozhlédla se a očima hltala okolí: muže s krokodýlem vytetovaným na paži, který oříšky krmil papouška sedícího

na plotě, linii bahna černého jako uhel v místě, kde voda omývala břeh, dřevěné bedny vratce naskládané na molu s vyraženými jmény nemožně dalekých zemí jako Siam nebo Nizozemská východní Indie.

Jejich lodník balancoval na okraji feluky, prsty u nohou měl zkroucené kolem jejího okraje jako ptačí pařáty a upravoval plachtu, aby zachytil vítr. Během chvíličky se odlepili od břehu a pouhým náklonem plachty kličkovali kolem ostatních plavidel. Eve si představovala, že takové asi musí být létání. Za pár minut byli na druhém břehu a ona si přála, aby to trvalo déle, protože to byla zábava. Howard strčil lodníkovi pár mincí a pak přešel ke skupině mužů s oslími povozy. Jejich hlasy sílily, jako by se lodníci hádali.

„Nějaký problém?“ zašeptala Eve a zvědavě se k nim přitočila.

Usmál se. „Jen dojednávám co nejlepší cenu. Všichni tady smlouvají. Zvyknete si na to.“

Usoudila, že by si smlouvání moc ráda vyzkoušela.

Povoz je vezl po klikaté silnici s hlubokými výmoly a vyjetými kolejami, které povozem nepříjemně pohazovaly. Zelenou krajinu podél Nilu brzy vystřídal načervenalý písek a prach a vzduch byl stále tišší, nehybnější a teplejší. Eve otevřela bílý krajkový slunečník. Kdyby jí naskákaly pihy, matku by to rozzuřilo.

„A jsme v Údolí králů,“ oznámil jim Howard, když kočí prudce zahrnul vlevo na jednu z prašných cest. „Na svazích kopců si můžete všimnout vchodů do různých hrobek.“

„Viděla jsem mapu,“ řekla Eve a seskočila z povozu. „Všechny hrobky jsou očíslované. Jako domy v ulici v Londýně.“

„Ano. Je jich šedesát jedna a čísla začínají písmeny KV pro Údolí králů nebo WV pro Západní údolí. Teď jsme v jeho východní části.“

Eve viděla jen hromady písku a suti, které se jedna od druhé nijak nelišily. Nebyly tu žádné rostliny ani zvířata, jen červený písek na skále. Jak by se tu dalo něco nalézt? Napsala do písku své jméno a odřela si při tom prst na noze.

„Pojďme se podívat na prázdnou hrobku KV17,“ vyzval je Howard.

Sestoupili po několika schodech do průchodu s nízkým stropem, vedoucího do dlouhé úzké komory vytesané ve skále. Lord Carnarvon se musel přikrčit, aby mohl vstoupit.

„Na archeoložku mám ideální výšku,“ poznamenala Eve. „Podívejte, můžu se tu narovnat.“ Nestávalo se často, že by pro ni byl drobný vzrůst výhodou.

Uvnitř hrobky bylo horko jako v peci a vzduch tak zatuchlý, jako by ho během tisíciletí dýchaly stovky duší – do plic a zase ven a tak pořád dokola. Při pomýšlení na tíhu písečné hory nad sebou se Eve zachvěla, doufala, že se nesesune a neuvězní je tam na věčné časy.

Howard ukázal na řadu hieroglyfů namalovaných na zdi, byly ale vybledlé a špatně čitelné.

„Barvy drží, dokud je nic neporuší, protože tu není vzduch ani voda, které by vedly k rozkladu,“ vysvětloval. „Ale jakmile na místo vstoupí lidé a začnou tam dýchat, křehké pigmenty se rozpadají.“

„Tak to zadržím dech,“ zažertovala Eve, „abych pomohla při ochraně památek.“ Pokusila se o to, ale dlouho nevydržela, protože ji napadalo příliš mnoho otázek. Čí je to hrobka? Jak je stará? Našlo se v ní něco významného? Nějaké poklady?

„Chudák Howard,“ poznamenal otec. „Jestli si ještě nezvykl na tvou upovídánost, brzy bude muset.“

Eve zachytila Howardův pohled a usmála se. Věděla, že je-li tématem egyptologie, bude spokojeně povídat od úsvitu do soumraku. Cokoli jiného, a nudil by se k smrti.

Prošli se po údolí, nahlédli do dalších dvou hrodek a prohlédli si oblast, kde Howardův tým zrovna kopal. Primitivní drezína na ruční pohon odvážela suť na silnici k likvidaci. Nevypadá to tu o nic slibněji než kdekoli jinde, napadlo Eve, ale kdo ví, co se skrývá pod pískem a kamením?

„Ukážete mi, jak se kope?“ zeptala se. „Umírám touhou se to naučit. Je to můj celoživotní cíl.“

Howard nejprve letmo pohlédl na Papse a pak odpověděl: „Zajisté. Budete si muset vzít oděv, u kterého nebude vadit, že se ušpiní, a klobouk se širokou krempou, protože nemůžete držet slunečník. Ale nevidím důvod, proč bych vás nemohl naučit základy.“

Eve s nadšeným výsknutím poskočila. Kdyby tam byla matka, bezpochyby by ji pokárala, že se to na dámu nesluší, Papsovi ale nikdy nevadilo, když byla jeho dcera sama sebou. Zbožňoval ji. Měla ho omotaného kolem prstu.

Kočí na ně čekal, a když skončili s prohlídkou, odvezl je z kopce k Howardovu domu pojmenovanému Castle Carter. Byl omítnutý bílou barvou, jednopatrový, uprostřed měl kupoli a téměř ze všech stran ho obklopovaly stromy, takže po spalujícím a vysilujícím horku v Údolí králů působil chladně a svěže. Usadili se ve střídavě zařízeném obývacím pokoji a Howard přinesl jejímu otci whisky s vodou a Eve sklenici limonády, kterou jeho sluha připravil z čerstvých citronů natrhaných ze stromu v zahradě a z hromady cukru.

„Nemáte led?“ zeptal se Paps a ovíval se rukou, ale Howard mu vysvětlil, že nevlastní ledničku. I kdyby ji měl, dodávky elektřiny jsou tak nepravidelné, že by v ní voda stejně nejspíš nestihla zmrznout.

Eve uslyšela za oknem hvízdání jakéhosi ptáka, zpěvného tvora, který do své písně vkládal srdce i duši. „Co je to za ptáka?“

„To je můj kanárek,“ odpověděl Howard. „Egyptané mají za to, že jejich zpěv nosí štěstí.“

„Určitě mají pravdu,“ řekla Eve. „Jak se jmenuje?“

„Věřte tomu, nebo ne, jmenuje se Buldok.“ Její vyjevený výraz ho rozesmál. „Tak se mému příteli říká.“

„Uděláte z toho nebohého stvoření neurotika,“ dobírala si ho Eve. „Jak by se líbilo vám, kdybych vám říkala Zubař nebo jiným slovem, které by neodpovídalo tomu, čím jste?“

„Rozhodně by to bylo divné,“ souhlasil.

Jeho domov byl velmi staromládenecký: na zaprášených stolech se válely rozevřené knihy, na okenním rámu ležel dalekohled, čalounění bylo opotřebované a nábytek zjevně vybraný bez jakékoli představy o stylu.

„Necítíte se tu osamělý?“ zeptala se, protože se zdálo, že jakákoli jiná obydlí jsou odtud na kilometry vzdálená.

„Howard tu není sám,“ vložil se do hovoru lord Carnarvon. „Společnost mu dělají faraoni.“

„A Buldok,“ doplnil Howard.

Eve se chtěla zeptat, proč není Carter ženatý, předpokládala ale, že najít ženu, která by chtěla sdílet jeho spartánský životní styl, musí být obtížné. Život v takové izolaci si nedokázala představit a doufala, že pokud se stane archeoložkou, nebude to nezbytné. Přece jenom byla víc společenská.

* * *

Následující den ráno se Eve s Papsem vydali do Údolí králů už za svítání. Howard je zavedl k místu vykopávek a ukázal Eve, jak se zkoumá suť za pomoci lopaty a síta, prohlíží se, jestli v ní není něco zvláštního, a pak se vyhodí na hromadu odpadu. Poradil jí, že pokud narazí na tvrdou skálu, má posunky přivolat některého z mladých Egyptanů, aby kámen rozbil krumpáčem. Ti muži sice

nemluví anglicky, ale pochopí, co po nich chce. Kdyby našla cokoli jiného než písek či kámen, ať okamžitě přivolá jeho.

Eve pracovala na přiděleném místě s velkou pílí a snila při tom o starých Egyptanech, kteří si toto místo zvolili za pohřebiště. Chodili po této zemi, viděli to samé jako ona a cítili stejný spalující žár. I když je dělila tisíceletí, prožívali nejspíš stejné city – lásku, strach, podrážděnost, štěstí –, přestože jejich pohled na svět byl tak odlišný, obývaný bohy a duchy, otroky a vládci.

Nenašla nic kromě jedné zvířecí kosti, o níž se Howard domníval, že je šakalí, ale ji ten zážitek přesto nadchl.

„Nemohla bych jít pracovat do pouště s vámi?“ zeptala se. „Budu tvou věrnou pomocnicí. To je má nejvroucnější touha, jediná věc, kterou si přeju víc než cokoli jiného.“

Než mohl Howard odpovědět, promluvil otec: „Obávám se, že matka má jiné plány.“

„Ano, já vím,“ pronesla sklíčeně Eve. „Prestižní sňatek.“ Nasadila matčin povýšený tón: „Musí to být přinejmenším vikomt, a ne nějaký druhý syn – jediné nejstarší!“

Napodobila ji tak dokonale, že oba muži vyprskli smíchy.

KAPITOLA ČTYŘI

Londýn

červenec 1972

Když se Eve následujícího rána probudila v nemocnici, na chvíličku měla pocit, že je zpátky v Egyptě, že leží v posteli v hotelu Zimní palác. Ostré sluneční světlo, které pronikalo oknem dovnitř, a vůně dezinfekce jí připomněly jiný pach, který nedokázala přesně pojmenovat, ale věděla, že nějak souvisí s Egyptem.

Zdravotní sestra jí přišla změřit teplotu a Eve si ji v prvním okamžiku spletla s komornou, která ji v roce 1919 doprovázela do Egypta, aby se jí postarala o šatník a česala její nepoddajné vlasy. *Marcelle! Tak se jmenovala!* Pak shlédla dolů na vráscitou a věkem poskvrněnou kůži na hřbetě své ruky a pochopila, že jí není osmnáct. Už dávno ne.

„Přijde za vámi dnes manžel?“ zeptala se sestra, zatímco jí k paži připínala manžetu na měření krevního tlaku.

„Myflím,“ vypravila ze sebe Eve. Jazyk jí ztěžkl a vyslovit „s“ pro ni bylo obtížné.

Rána tu byla zasvěcená tělesným funkcím: vyprazdňování, močení, mytí, protahování a masáži. Na své občůvce se za ní zastavil lékař a sdělil jí, že si vede velmi dobře.

„Ak dlouho?“ chtěla vědět.

„To se v tuhle chvíli nedá říct,“ odpověděl, „ale za pár týdnů vás snad budeme moci převést do sanatoria.“ Všiml

si jejího šokovaného výrazu. „Nebudte netrpělivá. Vím, že jste se po předchozích mrtvicích vždycky zázračně zotavila, ale je vám už přes sedmdesát a může to trvat o něco déle.“

Pokud s tím můžu něco dělat, tak ne, pomyslela si Eve. Jakmile byl pryč, vytáhla stránku o ventilátorech a snažila se ji přečíst nahlas.

Brograve přišel ve dvě, když začínaly návštěvní hodiny, a Eve věděla, že zůstane až do šesti, kdy končily. Tentokrát nepřinesl album s fotografiemi, ale pod paží měl zastrčené noviny.

Krátce po něm dorazila se spoustou omluv za zpoždění logopedka Katie. Měla přijít před obědem, ale zapomněla si v kanceláři poznámky a musela se pro ně vrátit a potom zas vjela do husté dopravní zácpy. Eve se usmála, z minula si vzpomínala, že Katie je chaotická, ale velice milá.

„Nechci vás vyhánět, když jste právě přišel,“ otočila se Katie k Brograveovi. „Co kdybychom si my tři chvíli popovídali, aby si Eve procvičila mluvení?“

„Zajisté,“ souhlasil. „Jestli to pomůže.“

Katie nejprve provedla s Eve pár cvičení na zahřátí – „má, vá, há, tá, dá“ – a u každé souhlásky jí předváděla, jak pohybovat rty. Potom se zeptala: „Nechcete mi povědět, jak jste se vy dva seznámili? Myslím, že jsem se vás nikdy neptala.“

„Káhi-ra,“ vyhrkla Eve.

„Myslím, že v tom bylo něco s krajkovým rukávem.“ Brograve se usmál. „Nějaká vychytralá ženská lest.“

Eve se zhluboka nadechla a pomalu promluvila. „Jeden... z... násss... musel...“ Byla to její zatím nejdelší věta a ona, spokojena sama se sebou, začala levou pěst.

„Já bych se ji styděl oslovit,“ vysvětlil Brograve. „Byla to zdaleka nejobletovanější dívka na večírku. A taky nejhezčí.“

„Seznámili jste se v Káhiře? Pochopila jsem to správně? To je tak romantické!“

„Vá-no-se,“ doplnila Eve. „Káhi-ra.“

* * *

Velký taneční sál rezidence britského guvernéra byl vyzdobený girlandami cesmíny a břechtanu a v jednom rohu stála baculatá jedle. Číšníci balancovali se stříbrnými podnosy plnými sklenic a na každičkém povrchu zářily svíčky s plamínky, které se třepotaly nebezpečně blízko obrazům na stěnách nad nimi. Mezi hosty byla hrstka vojáků z místní vojenské základny a pár lidí s tituly z generace Eveiných rodičů. Všichni měli na sobě nejlepší večerní oděvy a ženy byly obtěžkané starobylými rodinnými šperky.

Eve a Paps přijeli vlakem z Luxoru teprve předešlého večera a vše, co Eve z města prozatím viděla, byla velmi elegantní oblast kolem hotelu Continental Savoy, kde matka rezervovala apartmá na celou sezonu. Nebýt toho vlhkého vedra, díky pečlivě udržovaným zahradám, věžičkám křesťanských kostelů, moderním vozům na silnicích a architektuře v evropském stylu mohli mít klidně pocit, že jsou v Anglii. Slavit Vánoce v muslimské zemi ležící jen kousek severně od tropů Eve připadalo nepatřičné, ale muselo to tady být normální, protože svátečně vyzdobené byly všechny budovy v této čtvrti.

S ohromnou radostí se setkala se strýcem Mervynem a jeho novomanželkou Mary. Mervyn, mladší, nevlastní bratr Eveina otce, byl krátce předtím jmenován prvním tajemníkem na britském velvyslanectví v Káhiře. Když Eve vyrůstala, bývala se strýčkem zábava. Do Highcleru vždycky přivázel nápadité dárky: duhové kuličky, stolní hry a prak, který jí matka okamžitě po jeho odjezdu zabavila. Rozesmíval Eve až k slzám svým repertoárem vtípů

a komických obličejů a ji těšilo, že se oženil se ženou, která jeho smysl pro legraci evidentně sdílela. Mervyn a Mary si šeptali a hihňali se jako děti a byli zjevně velice zamilovaní.

Sluha oznámil, že se brzy budou zpívat koledy, a všichni se odebrali ke klavíru. Eve si vzala list s písněmi, který jí dali do ruky, a postavila se mezi otce a Mervyna. Výhled na klavíristu jí zcela zakrýval vysoký voják v šarlátové tunice, který stál přímo před ní.

Když se začalo zpívat, Eve vrhla pohled na Papse a téměř se hlasitě rozesmála. Muž před nimi neměl hudební sluch a každé slovo „Tiché noci“ zpíval na úplně stejnou notu. Navíc o svém nedostatku nevěděl a nadšeně pěl s ostatními. Eve se chytila za nos, aby potlačila veselí, a všimla si, že strýček Mervyn dělá totéž.

Když koledy dozněly, matka Eve odvedla, aby ji představila lady Allenbyové, manželce britského vysokého komisaře.

„Tak tohle je to tvoje děvče,“ zvolala. „Je tak krásná! Ty tmavé vlasy a jantarové oči, úplně jako ty tvoje, Almino. U mladých mužů bude mít určitě úspěch.“

Eve neměla tušení, jestli je hezká nebo co na ni budou říkat mladí muži. Dětství trávila izolovaně v Highcleru s chůvou Mossovou a řadou soukromých učitelů, kteří ji vzdělávali ve francouzštině, matematice, hudbě a literatuře, ale nikdy jí neřekli nic o světě venku. Ještě za sebou neměla společenský debut, to muselo počkat do příštího roku, protože během války se nahromadila spousta dívek, které teď čekaly na představení u dvora.

V jídelně rezidence byl připravený švédský stůl s pohoštěním a matka stála po jejím boku a instruovala ji, která jídla si má vybrat: „Dej si sendvič s okurkou – po lososovi ti bude cítit z úst. Žádné dorty – nechceš být přece vypasená. A ani nemysli na to, že by ses dotkla šampaňského. S opilými ženami muži flirtují, ale nežení se s nimi.“

Když se matka usadila ke skupině postarších přítelkyň, Eve byla konečně volná a mohla jen tak bloumat. Nenarazila na žádnou dívku svého věku, ale všimla si vysokého vojáka v červené tunice, stojícího osamocně u květináčů s palmami. Byl mladší, než to vypadalo při pohledu zezadu, a připadal jí nesvůj, jako by byl raději kdekoli jinde než tam. Eve cítila nutkání s ním promluvit, ale z matčiných přísných pokynů a z milostných románů, které četla, věděla, že společnost neschvaluje, když se ženy pouštějí do hovoru s cizími muži.

Zápěstí jí ovíjel tenký diamantový náramek s bezpečnostním uzávěrem, do kterého se jí chvíli předtím zachytila krajka rukávu. Matka ji zvládla uvolnit, aniž by jemný materiál roztrhla, Eve to ale vnuklo nápad. Popotáhla za uzávěr, až se do něj krajka opět zamotala, a trochu s ním zakroutila, aby v něm vězela opravdu pevně. Pak se vydala ke květináčům s palmami a tvářila se, že je natolik zabraná do vyprošťování rukávu, že do toho muže málem narazila.

„Ach, promiňte!“ vykřikla. „Ten zatracený náramek se mi pořád zachytává...“ Usmála se na něj. „Asi bych vás nemohla obtěžovat, že...“

„Pokusím se,“ odpověděl a odložil si pití na stolec u stěny. „Doufám, že to nezamotám ještě víc.“ Sklonil se, aby se podíval na jemnou krémovou krajku.

„To je od vás hrozně laskavé,“ prohlásila Eve přesně ve stejném okamžiku, kdy on vykřikl: „Mám to!“ a náramek povolil. Jeho vlasový olej voněl po koření.

„Evelyn Herbertová,“ představila se, natáhla k němu ruku a s úsměvem obrátila tvář vzhůru k němu. „Slyšíte mě tam nahoře? Jak jste vůbec vysoký?“

„Metr devadesát tři.“

„Já metr padesát čtyři. Ale mám sedmicentimetrové podpatky, což trochu pomáhá.“ Zvedla nohu, aby mu je ukázala. „Jsem tak malá, že se bez nich ztrácím v davu

jako čivava v kukuřičném poli. K jaké části armády patříte? Je to oddíl mimořádně vysokých?“ Jeho šarlatový kabát měl zlaté nárameníky a knoflíky a patřily k němu přiléhavé tmavé kalhoty s červeným lampasem na vnější straně nohavic. Nejspíš měla vědět, co to znamená, ale uniformy ji ani v nejmenším nezajímaly.

„Tělesná garda,“ poučil ji. „A ne, výška se u nás nijak zvlášť nežadá, protože jsme jezdecký oddíl.“

„Já koně *miluju*,“ prohlásila Eve. „Otec má hřebčín a já jsem jezdila na koni skoro dřív, než jsem se naučila chodit.“

„To máte štěstí. Ten můj je bankéř a politik, který se vši silou snažil připravit mě a mého bratra do sněmovny.“

„Váš bratr je tady?“ zeptala se Eve. „Nebo ho poslali někam jinam? Můj je ještě v Indii u sedmého husarského pluku.“ Zmlkla, protože vycítila změnu nálady. „Řekla jsem něco nevhodného?“

Zavrtěl hlavou, ale tvář měl strnulou. „Bratr zemřel v roce 1914. V Givenchy-lès-la-Bassée.“ To jméno říkal tak, jako by ho měla znát.

Eve se zalily oči slzami. „Ach ne, to je mi strašně líto. Pro vaši rodinu je to hrozné. Byl starší než vy?“

„Ano, byli jsme jen dva.“

Silně zamrkala. „Připadám si jako naprostý idiot, že jsem mluvila tak bezohledně. Spousta rodin tady musela o někoho přijít. Pěkně jsem to zpackala.“

„Neomlouvejte se, prosím,“ řekl jí, ale Eve si pořád připadala trapně. Matka ji varovala, aby o válce nemluvila, protože ti, kdo v ní bojovali, se o tom nechťejí bavit, ale ona to téma nemohla jen tak nechat být. Ne teď.

„Asi mi to připadá trochu neskutečné, protože jsem čtyři a půl roku vězela bezpečně doma a nudila se k smrti. Matka na několik měsíců zřídila v našem domě nemocnici a já jsem tam pomáhala, ale nikdy jsem nevidě-

la zákopy, nikdy jsem neslyšela vybuchnout granát. Muži prostě odešli do Francie a někteří se už nevrátili.“

Přikývl, jako by jí rozuměl. „Byl jsem na západní frontě a viděl jsem muže umírat všude okolo sebe, ale přesto je pro mě pořád těžké přijmout, že se Edward jednoho dne neobjeví u našich dveří. Loni v létě jsme se byli s rodiči ve Francii podívat na jeho hrob. Doufali jsme, že nám to pomůže se s tím nějak smířit. Je to ale jen dřevěný křížek s jeho jménem uprostřed rozbláceného pole plného tisíců dřevěných křížů, které se táhnou tak daleko, kam až oko dohlédne. Je hrozně těžké uvěřit, že leží tam...“ Zavrtěl hlavou, jako by se chtěl toho obrazu zbavit. „Odpusťte. Tohle není vhodné téma na vánoční sešlost.“

Ve vedlejších pokoji začala hrát taneční kapela, a když se Eve otočila, spatřila několik párů, které se loudaly na parket. Vzhledem k jejich rozhovoru jí to připadalo nepatřičné a neucivé.

„Povězte mi o bratrovi,“ vyzvala ho. „Co ho zajímalo?“

Brograve se usmál se staženými rty. „Automobily. Byla to jeho vášeň. Znal dopodrobna všechny značky i modely. Myslím, že kdyby zůstal naživu, pracoval by v automobilovém průmyslu.“

„Já umím řídit,“ neodolala mu sdělit Eve. „Otec mě to naučil. Je to nádherný pocit. Ale nezmiňujte to prosím před mou matkou. Byla by zděšená. Pro ženu se to nehodí, víte?“

Zdálo se, že to na něj udělalo dojem. „Musíte být docela kurážná.“

Eve se zamyslela. „Ještě moc nevím, jaká jsem. Prožila jsem tak chráněné dětství, že mám pocit, jako bych teprve začínala žít a při tom zjišťovala, kdo vlastně jsem. Zatímco vy – vy jste byl ve válce. Prožil jste to nejhorší, co si člověk dokáže představit. Ztratit bratra musí být jako ztratit kus sebe.“

Brograve se zrovna chystal odpovědět, když tu se náhle objevila Eveina matka a přerušila je. „Tak *tady* jsi, Evelyn. Všude tě hledám. Je tu někdo, s kým se prostě musíš seznámit.“ Chytila dceru za loket.

„Mohla bych nejdřív dokončit svůj rozhovor, mamá?“ zeptala se. Připadalo jí neslušné Brogravea opustit v tak citlivém okamžiku.

„Obávám se, že on právě odchází. Omlouvám se, poručíku, ale musím si ji odvést.“ Zdvořile se usmála, ale pohled měla z oceli.

Eve natáhla k Brograveovi ruku v rukavici, on ji stiskl a uklonil se. „Bylo mi potěšením vás poznat,“ řekla.

„Nápodobně.“

Když procházely do tanečního sálu, Almina na ni sykla: „Toho znám, není nic moc. Otec liberál a matka Američanka.“ Obojí bylo v jejích očích zcela neodpus-titelné.

* * *

„D-dlouho... než... se ... vz-vz-vz...“ Eve bojovala se slo-
vem „vzali“ a Brograve přispěchal, aby to Katie vysvětlil.

„Byly tam desítky mužů, kteří byli do Eve úplně zbláz-
nění, někteří mnohem bohatší a zasloužilejší než já, tak-
že jsem si nikdy nemyslel, že mám šanci.“ Láskyplně se
na ni podíval.

Eve obrátila oči v sloup. Takhle to nebylo a Brograve
to věděl, ale byla příliš unavená, než aby toho řekla víc.
Všechno vyžadovalo úsilí: hledání slov, formování rtů
kvůli každé slabice, změny polohy jazyka, který jí přípa-
dal na její ústa příliš velký a těžký, a pak střádání vzdu-
chu v hrdle, aby zvuky vyšly z úst ve správném pořadí.
Veškerá síla svalů ji opustila.

Položila se zpátky na polštář. Krátce si zdřímne a poz-
ději zkusí znovu mluvit.

„Jde vám to úžasně,“ pochválila ji Katie. „Je vidět, jak tvrdě na tom pracujete. Pokračujte a za chvíli budete zase štěbetat.“

To tedy budu, zatraceně, pomyslela si Eve, než se ponořila do spánku.